

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/54/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7513220589
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Galdunová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:7513220589.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Galdunovej a sudkýň JUDr. Viktórie Midovej a JUDr. Moniky Koščovej v spore žalobcu: P. O. E., nar. XX.X.XXXX, bytom K., Ľ. Š. XXX/X, zast. JUDr. Jozefom Chudom, advokátom, so sídlom v Michalovciach, Cyrila a Metoda 3, proti žalovaným: 1. F. K., nar. XX.X.XXXX, bytom vo N. P., O. XX, 2. M. K., nar. X.X.XXXX, bytom N. N. P., O. XX, obaja zastúpení JUDr. Jánom Spišákom, advokátom, so sídlom v Košiciach, Idanská 17, o určenie neúčinnosti právneho úkonu, o odvolaní žalovaných proti rozsudku Okresného súdu Košice-okolie zo dňa 12. júna 2020 sp. zn. 15C/516/2013

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok Okresného súdu Košice-okolie zo dňa 12. júna 2020 č.k. 15C/516/2013-293.

Žalobca má proti žalovaným nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Košice-okolie (ďalej len súd prvej inštancie alebo len súd) rozsudkom zo dňa 12. júna 2020 č.k. 15C/516/2013-293 rozhodol nasledovne:

I. Súd určuje, že právny úkon - kúpna zmluva zo dňa 10.10.2012, na základe ktorej E. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. L. Č.. XXX/XX, E. ako predávajúci previedol vlastnícke práva k nehnuteľnostiam zapísaný na LV č. XXXX, k. ú, Perín, a to parcelu reg. C č. 4611/17 - ostatné plochy o výmere 7367 m², na kupujúcich F. K., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom O. Č.. XX, N. P. a M. K., rod. Z., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom O. Č.. XX, N. P., ktorej vklad bol povolený Správou katastra Košice - okolie dňa 7.01.2013 pod V 1078/12 je voči žalobcovi právne neúčinný.

II. Určuje, že právny úkon - kúpna zmluva zo dňa 27.12.2010, na základe ktorej E. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. L. Č.. XXX/XX, E. ako predávajúci previedol vlastnícke práva k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXX k.ú. Perín, a to byt č. 4, vo chode č. 1, na 1. poschodí, stavby - objekt bývania súp. č. 89, postaveného na parcele registra „C“ č. 4611/36 a spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu s výškou podielu 93/558-in z celku na kupujúcich F. K., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Ľ.. E. XXX/XX, E. L. a M. K., Q.. Z., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom Ľ.. E. XXX/XX, E. L., ktorej vklad bol povolený Správou katastra Košice - okolie dňa 2.02.2011 pod V 1391/10, je voči žalobcovi právne neúčinný.

III. Uznáva náhradu trov právneho zastúpenia žalobcu vo výške 100% .

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal vyslovenia neúčinnosti predmetných právnych úkonov s odôvodnením, že exekučným titulom - notárskou zápisnicou sp. zn. N 137/2011, Nz 33479/2011 zo dňa 13.09.2011 u notárky A.. B. A., Notársky úrad v Strážskom sa povinný 1. STEEL SLOVAKIA a.s. Košice - Šaca, 2. E. K., bytom H. L. zaviazali ako povinné osoby zaplatiť oprávnenému finančnú sumu spolu vo výške 1.140.000 € s príslušenstvom titulom uzavretej Zmluvy o pôžičke peňažných prostriedkov zo dňa 15.01.2010 v znení jej Dodatku č. 1 zo dňa 22.01.2010,

Dodatku č. 2 zo dňa 17.12.2010, Dodatku č. 3 zo dňa 13.09.2011 a titulom uzavretej dohody o ručení zo dňa 15.01.2010 v znení jej Dodatku č. 1 zo dňa 13.09.2011. Keďže si dlžníci žalobcu svoje povinnosti na vrátenie poskytnutej pôžičky nespĺnili riadne a včas, žalobca podal na Exekútorský úrad súdnej exekútorky Z. Z. T. N. Z., návrh na vykonanie exekúcie pre vymoženie 1.140.000 € s prísl. Žalobca má za to, že v danom prípade kúpnu zmluvou zo dňa 10.10.2012, ktorou E. K. ako dlžník a predávajúci previedol vlastnícke práva k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXX na kupujúcich - žalovaných v 1. a 2. rade za dohodnutú kúpnu cenu 4.000 €, došlo k ukráteniu jeho pohľadávky. Ďalšou kúpnu zmluvou zo dňa 27.12.2010 v znení Dodatku zo dňa 1.02.2011 E. K., ako predávajúci previedol vlastnícke práva k nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXXX k.ú. Perín na kupujúcich žalovaných v 1. a 2. rade za dohodnutú kúpnu cenu 19.900 €. Aj týmto právnym úkonom vykonaným dlžníkom žalobcu E. K. v prospech svojho brata F. K. a manželky došlo k ukráteniu uspokojenia vymáhateľnej pohľadávky žalobcu.

3. Právne vec posúdil podľa § 42a ods. 1,2, § 116 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ). Vychádzal z úvahy, že veriteľ sa môže domáhať určenia, že dlžníkov právné úkony sú voči nemu právne neúčinné, ak dlžník urobil tento úkon v posledných troch rokoch, pričom musia byť splnené základné predpoklady odporovateľnosti, ktorými sú existencia právneho úkonu, ktorým sa ukrajuje pohľadávka veriteľa, platnosť odporovateľného právneho úkonu, existencia vymáhateľnej pohľadávky veriteľa a úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa, ktorý sa však u právnych úkonov, ku ktorým došlo medzi dlžníkom a osobami jemu blízkymi sa takýto úmysel predpokladá mimo prípadov, keď druhá strana vtedy dlžníkov úmysel ukrátiť veriteľa ani pri náležitej starostlivosti nemohla rozpoznať. Jednou zo základných podmienok odporovateľnosti právneho úkonu a predpokladom pre možnosť uplatnenia tohto práva je, že skutočne došlo k ukráteniu veriteľa, pričom pod ukrátením veriteľa je treba rozumieť také zmenšenie majetku dlžníka, ktoré neumožní uspokojenie pohľadávky veriteľa celkom alebo sčasti. Ukrátenie uspokojenia veriteľovej pohľadávky predpokladá také skrátenie (zmenšenie majetku, ktoré bráni uspokojeniu pohľadávky v celom rozsahu alebo aspoň sčasti). Ten, kto odporuje právnemu úkonu, musí dokazovať kvalifikované zmenšenie majetku dlžníka, teda musí preukázať, že majetok dlžníka sa zmenšil do takej miery, že to ohrozilo aspoň čiastočné uspokojenie jeho nároku.

4. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že dňa 15.01.2010 bola uzavretá zmluva o pôžičke peňažných prostriedkov uzatvorená medzi veriteľom P. O. E. a spoločnosťou STEEL SLOVAKIA a.s., na základe ktorej žalobca poskytol STEEL SLOVAKIA a.s. finančné prostriedky vo výške 1.000.000 € s úrokom 12% ročne a so splatnosťou do 15.01.2011. Dodatkom č. 1 k tejto zmluve došlo k predĺženiu splatnosti pôžičky do 15.01.2012 a Dodatkom č. 3 došlo k požičaniu ďalšej sumy 140.000 € s úrokovou sadzbou 20% ročne so splatnosťou do 15.01.2011. Pôžička bola zabezpečená zriadením záložného práva na majetok STEEL SLOVAKIA a.s., na majetok ručiteľa E. K., na majetok Steel Slovakia, Košice s.r.o., dohodou o ručení medzi žalobcom a E. K. a spísaním notárskej zápisnice ako exekučného titulu.

5. Žalobca a STEEL SLOVAKIA uzavreli dňa 15.01.2010 záložnú zmluvu k nehnuteľnostiam zapísaných na LV č. XXXX kat. územie Šaca, na LV č. XXX kat. územie Šaca, na LV č. XXX, kat. územie Čaňa a na LV č. XXX kat. územie Herľany, pričom v záložnej zmluve zmluvné strany určili dohodou hodnotu všetkých týchto nehnuteľností v sume 3.249.709,30 €. Dňa 15.01.2010 bola uzavretá medzi žalobcom a ručiteľom E. K. dohoda o ručení, obsahujúca vyhlásenie ručiteľa, že ak STEEL SLOVAKIA nespĺní svoj záväzok vyplývajúci zo zmluvy o pôžičke zo dňa 15.01.2010, uspokojí veriteľa v plnom rozsahu. K tejto zmluve následne bol uzavretý aj Dodatok č. 1. Dňa 15.01.2010 zároveň žalobca a E. K. uzavreli záložnú zmluvu, predmetom ktorej bolo zriadenie záložného práva k nehnuteľnostiam, zapísaným na LV č. XXXX kat. územie Čaňa a LV č. XXX kat. územie Veľká Ida, pričom dohodou určili hodnotu predmetných nehnuteľností v sume 723.627,43 €. Dňa 13.09.2011 bola spísaná notárkou A. B. A., so sídlom v Strážskom notárska zápisnica, v ktorej dlžník STEEL SLOVAKIA a ručiteľ E. K. uznali svoj záväzok voči žalobcovi ako veriteľovi v plnom rozsahu, čo do dôvodu i čo do výšky a zaviazali sa ako osoby povinné zaplatiť oprávnenému finančnú sumu spolu vo výške 1.140.000 € s prísl. a obaja dali výslovný súhlas k tomu, aby v prípade nespĺnenia ich záväzku, sa táto notárska zápisnica stala vykonateľným titulom pre exekúciu na celý ich majetok, až do výšky nesplateného dlhu s prísl.

6. Dňa 10.10.2012 uzavreli E. K. a žalovaní v 1. a 2. rade kúpnu zmluvu, ktorej predmetom bol prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXX kat. územie Perín za dohodnutú kúpnu cenu 4.000 €. Predmetom uvedenej kúpnej zmluvy boli nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX kat. územie Perín, a to parcela registra „C“ č. 4611/17, ostatné plochy o výmere 7367 m², vklad tejto

zmluvy bol povolený Správou katastra dňa 7.01.2013 pod V 1078/12. Ako už bolo vyššie uvedené, za tieto nehnuteľnosti žalovaní mali zaplatiť kúpnu cenu vo výške 4.000 €.

7. Dňa 27.12.2010 uzavreli E. K. a žalovaní v 1. a 2. rade kúpno predajnú zmluvu, predmetom ktorej bol prevod nehnuteľností zapísaný na LV č. XXXX kat. územie Perín, a to bytu č.4, vo vchode č. 1, na I. poschodí, stavby - objekt bývania súp. číslo 89, postaveného na parcele registra „C“ č. 4611/36 a spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu s výškou podielu 93/558 v celku, pričom vklad bol povolený dňa 2.02.2011 pod V 1391/10, za kúpnu cenu 19.900 €.

8. Dňa 22.03.2013 žalobca ako oprávnený podal na Exekútorskom úrade Z. Z. T., so sídlom v Z. voči povinnému STEEL SLOVAKIA a E. K. návrh na vykonanie exekúcie pre vymoženie pohľadávky vo výške 1.140.000 € s prísl., na podklade vykonateľného rozhodnutia - notárskej zápisnice N 137/2011, Nz 33479/2011, NrRis 34291/2011 zo dňa 13.09.2011, ktorý vydal Notársky úrad A.B. A., notárky so sídlom K., H. B. M., v súlade s poverením na vykonanie exekúcie, ktoré vydal Okresný súd Košice II č. 580313611 zo dňa 12.03.2013. V exekučnom konaní pohľadávka žalobcu uspokojená nebola.

9. Konštatoval, že žalovaní až do rozhodnutia súdu nepreukázali skutočnosť, že pri uzatváraní kúpnych zmlúv postupovali s náležitou starostlivosťou pri zisťovaní úmyslu dlžníka ukrátiť veriteľa. Je pravdou, že samotný žalovaný vo svojej výpovedi uviedol, že nemal vedomosť o súkromných záležitostiach svojho nevlastného brata, keďže spolu nekomunikovali, pričom žalovaná v 2. rade sa s E. K. vôbec nestýkala, avšak vo svojej výpovedi žalovaný ako aj žalovaná tiež uviedli, že počuli, že má nejaké problémy, nejaké pozdĺžnosti, avšak E. K. im uviedol, že nebude problém s predajom domu a pozemku. V tomto smere žalovaný ako aj právny zástupca súdu nepredložili žiadne dôkazy do rozhodnutia o veci samej.

10. Mal za to, že v prípade obidvoch kúpnych zmlúv, na základe ktorých došlo k prevodom nehnuteľností na žalovaných v 1. a 2. rade, suma tak, ako bola dojednaná a uzatvorená v kúpno predajných zmluvách, nebola primeraná, žalobca za tým účelom predložil súdu ponuku realitných kancelárií, z ktorých vyplývalo a tiež aj z úverových zmlúv, ktoré uzatvorili žalovaní v roku 2010 so Slovenskou sporiteľňou a v roku 2013 s VÚB bankou. S poukazom na kontradiktórnosť civilného sporového konania súd konštatoval, že žalobcovia svoje tvrdenia predložili i dôkazmi týkajúcich sa hodnôt nehnuteľností získaných a predložených z realitných kancelárií, pričom žalovaní túto skutočnosť žiadnym spôsobom nespochybnili, resp. nevyvrátili.

11. Z ponúk realitných kancelárií vyplýva, že priemerná cena pozemku v danej lokalite dosahuje cca 13 € za m² a v prípade kúpnej zmluvy, ktorá bola uzatvorená so žalovanými dňa 10.10.2012 bola cena za m² necelých 0,542 € a i z týchto dôkazov je zrejmé, že takáto cena, za ktorú bol predaný pozemok v porovnaní s ponukou realitných kancelárií je podstatne vyššia, ako kúpna cena dohodnutá medzi žalovanými a dlžníkmi žalobcu a taktiež aj v prípade predaja 4-izbového bytu, ktorý bol predmetom kúpnej zmluvy zo dňa 27.12.2010 za sumu 19.900 €. Z ponúk realitných kancelárií, ktoré predložil žalobca je zrejmé, že takáto kúpna cena nebola primeraná a obvyklá, keďže porovnateľný trojizbový byt s menšou výmerou bytu 76 m² v susednej obci bol ponúknutý na predaj za kúpnu cenu 45.000 €. Je pravdou, že aj čo sa týkalo predloženia cien žalobcami z realitných kancelárií ohľadom pozemku z Reality.sk, ktoré boli datované k 26.11.2014, sa vo väčšej miere jednalo o stavebné pozemky, avšak podľa výmery a miesta sa cena pohybovala od 5,9 € za m², pričom výška konečnej ceny vrátane provízie závisela od umiestnenia tohto pozemku, od výmery atď., avšak aj táto cena je v porovnaní so sumou, za ktorú bol predaný pozemok neporovnateľná.

12. V roku 2010 čerpali úver zo SLSP vo výške 54.900 €, pričom tento úver bol zabezpečený záložným právom k nehnuteľnostiam bytu č. 4, zapísaným na LV č. XXXX kat. územie Perín, teda predmetom zálohu bola iba táto nehnuteľnosť; v roku 2013 žalovaní čerpali úver z VÚB banky vo výške 76.026,50 €, pričom tento úver bol zabezpečený zriadením záložného práva výlučne k nehnuteľnostiam, ktoré sú predmetom tohto konania, teda bytu a pozemku a v zmluve o zriadení záložného práva je výslovne uvedené, že hodnota týchto nehnuteľností je vo výške 84.700 €. Pochybnosti boli aj pri výpovedi žalovaného, ktorý vo svojej výpovedi dňa 11.03.2016 vypovedal, že pri čerpaní úveru ručil dvoma bytmi, pričom toto jeho tvrdenie z uvedených zmlúv sa ukázalo ako nepravdivé.

13. Súd sa oboznámil aj so zápisnicou z konania prvej schôdze veriteľov úpadcu STEEL SLOVAKIA a.s., a to zo dňa 12.05.2014, pričom v zákonom stanovenej základnej prihlasovacej lehote celkovo sa

prihlásilo 30 veriteľov, ktorí podali 352 prihlášok, pohľadávok v celkovej výške 13.050.038,19 €, z toho 6 veritelia sú zabezpečení s výškou zabezpečených pohľadávok 7.970.940,34 €, pričom správca od vyhlásenia konkurzu dňa 31.03.2014 vyhotovil súpis majetku podstat, pričom celkový majetok zapísaný do konkurznej podstaty úpadcu činí 2.546.877,19 €, avšak do oddelenej podstaty zabezpečeného veriteľa Tatra banka, a.s. správca zapísal nehnuteľný majetok v celkovej súpisnej hodnote 2.493.969,25 €, pričom zároveň bolo konštatované, že zistené zabezpečené pohľadávky zabezpečeného veriteľa Tatra banka a.s., v celkovej výške 3.984,272,30 € nebudú uspokojené celkom z oddelenej podstaty zabezpečeného veriteľa Tatra banka (vzhľadom na súpisnú hodnotu majetku v oddelenej podstate). Taktiež zistená zabezpečená pohľadávka zabezpečeného veriteľa P. O. E., žalobcu vo výške 1.565.342 € vzhľadom na jeho záložné právo k nehnuteľnostiam úpadcu v neskoršom poradí, pravdepodobne nebude vôbec uspokojená zo založeného nehnuteľného majetku úpadcu, zapísaného do súpisu oddelenej podstaty iného zabezpečovaného veriteľa.

14. Zo zápisnice z prvej schôdze veriteľov úpadcov STEEL SLOVAKIA, a.s., sp. zn. 31K/49/2013 teda vyplýva, že zistená zabezpečená pohľadávka zabezpečeného veriteľa O. E. vo výške 1.565.342 €, vzhľadom na záložné právo k nehnuteľnostiam úpadcu v neskoršom poradí zapísaná, nebude vôbec uspokojená, keďže ako veriteľ v 1. rade vystupovala Tatra banka, a.s. v celkovej výške 3.984.272,30 €, pričom hodnota ďalších založených nehnuteľností, na ktoré poukazoval aj svedok E. K. vo svojej výpovedi podľa znaleckých posudkov, ktoré boli vypracované v roku 2009, 2010 bola stanovená na hodnotu 1.089.800 €, pričom hodnota tých istých nehnuteľností na základe znaleckých posudkov P. Z. R., ktorý vypracoval posudky na účely dražby koncom roka 2012 bola vo výške 712.000 €. Súd teda uzavrel, že nie je možné prihliadnuť na námietku žalovaných, že žalobca si mohol svoju pohľadávku uspokojiť aj z majetku spoločnosti STEEL SLOVAKIA, a.s., na ktorú bol vyhlásený konkurz, keďže z vykonaného dokazovania je zrejmé, že v 1. rade by v prejednávanej veci žalobca nemohol byť uspokojený, keďže ako najväčší veriteľ vystupovala pohľadávka Tatra banky, a.s. vo výške 3.984.272,30 €.

15. Žalovaní v písomnom podaní zo dňa 26.02.2020 poukazovali na to, že ručiteľské vyhlásenie E. K. v dohode o ručení zo dňa 15.01.2010 o tom, že uspokojí v plnom rozsahu záväzkov dlžníka STEEL SLOVAKIA, v sume 1.000.000 € zo zmluvy o pôžičke zo dňa 15.01.2012 voči veriteľovi P. O. E. je neplatné a rovnako je neplatný právny úkon vyhlásenie E. K. ako povinnej osoby, že uznáva svoj záväzok vyplývajúci z ručiteľského vyhlásenia o prevzatí ručenia z 15.01.2010, a to splatiť osobe oprávnenej P. O. E. vyplývajúci zo zmluvy o pôžičke zo dňa 15.01.2010 v rozsahu 1.000.000 €, tak ako je popísaný v notárskej zápisnici č. N 137/2011, Nz 33479/2011, NrRis 34291/2011 zo dňa 13.09.2011 napísanej A. B. A., alebo nesplatený zostatok dlhu vrátane prípadného príslušenstva v prípade, že tento záväzok riadne a včas nesplní dlžník Steel Slovakia, a.s., IČO: 36 206 172 ako osoba povinná v plnom rozsahu, čo do základu, dôvodu i čo do výšky v sume 1.140.000 €. Uviedli ďalej, že mali za to, že ak došlo len k dohode zmluvných strán o podstatných náležitostiach zmluvy o pôžičke, ale k odovzdaniu predmetu pôžičky nedošlo, zmluva o pôžičke nevznikla, ďalej, ak v čase ručiteľovho vyhlásenia neexistovala pohľadávka, ktorá mala byť ručením zabezpečená, nemohlo platne vzniknúť ani ručenie. Keďže ručiteľský záväzok môže vzniknúť najskôr so vznikom hlavného záväzku a zaniká najneskôr so zánikom hlavného záväzku, nemôže existovať bez hlavného záväzku alebo pred ním, preto dohoda o ručení medzi E. K. ako ručiteľom a P. O. E. ako veriteľom je podľa názoru žalovaných absolútne neplatná s poukazom na § 39 OZ. Keďže peniaze boli odovzdané až po podpise ručiteľského vyhlásenia, a to ešte úplne inému subjektu, a nie dlžníkovi zo zmluvy o pôžičke z 15.01.2010. Majú za to, že keďže neexistoval hlavný záväzok, nemohol vzniknúť ani vedľajší záväzok, že sa jedná o absolútne neplatný právny úkon, ďalej, že ručiteľské vyhlásenie E. K. je neplatné aj z toho dôvodu, že obchodná spoločnosť STEEL SLOVAKIA a.s. sumu 1.000.000 € od žalobcu nikdy neobdržala, ale táto suma mala byť z úschovy notárky poukázaná na účet STEEL SLOVAKIA, Košice, s.r.o., a preto aj vzhľadom na túto skutočnosť zmluva o pôžičke nevznikla, a ak v čase dohody o ručení neexistovala pohľadávka, ktorá mala byť zabezpečená, tak ako už bolo vyššie uvedené, nemohlo vzniknúť platne ani ručiteľské vyhlásenie E. K..

16. K uvádzaným tvrdeniam žalovaných, ktoré súdu predložili po zrušení rozsudku krajským súdom, súd uviedol, že na základe poukazu notárky A. B. A. zo dňa 22.01.2010 bola suma 1.000.000 € vyplatená spoločnosti STEEL SLOVAKIA, Košice, s.r.o. a nie spoločnosti STEEL SLOVAKIA, a.s., pričom o odovzdaní peňazí z notárskej úschovy bola napísaná dňa 22.01.2010 zápisnica N 13/2010 notárkou A. B. A. za účasti predsedu predstavenstva obchodnej spoločnosti STEEL SLOVAKIA a.s. A. Z. N. Z

obsahu predmetnej zápisnice vyplýva, že účastníkovi obchodnej spoločnosti STEEL SLOVAKIA, a.s., ktorá bola zároveň príjemcom finančných prostriedkov, bola peňažná suma vo výške 1.000.000 €, ako predmet úschovy odovzdaná z notárskej úschovy na ním uvedený účet ako účet príjemcu, pričom prevzatie predmetu úschovy, peňažnej sumy vo výške 1.000.000 €, príjemca obchodná spoločnosť STEEL SLOVAKIA, a.s. vyslovene v zápisnici aj potvrdila. Navyše, podľa vyjadrenia zástupcu za žalobcu, obchodná spoločnosť STEEL SLOVAKIA, Košice, s.r.o. bola dcérskou spoločnosťou obchodnej spoločnosti STEEL SLOVAKIA a.s. Poukázal aj na to, že práve voči E. K. ako obvinenému je vedené aj trestné stíhanie, a to z toho dôvodu, že tento za účelom splnenia odkladacích podmienok pre vyplatenie finančných prostriedkov z notárskej úschovy predložil notárke B. A. sfaľované potvrdenie Tatra banky, a.s.

17. Súd vychádzal z úvahy, že pre platnosť ručenia podstatné je, aby v okamihu ručiteľského vyhlásenia existoval platný záväzok dlžníka a veriteľa ako hlavný, primárny záväzok, z ktorého vyplýva povinnosť dlžníka, za ktorú sa ručiteľ zaväzuje. Zabezpečiť ručením je možné aj pohľadávku, ktorá vznikne v budúcnosti, alebo ktorej vznik závisí od splnenia podmienky (veľký komentár CHBCK k Občianskemu zákonníku z roku 2015, Imrich Fekete, Veľký komentár k Obč. zákonníku). Aj keď v prejednávanej veci nedošlo ihneď k odovzdaniu predmetu pôžičky, nie je možné hovoriť o neplatnom právnom úkone, pretože podľa obsahu tohto právneho úkonu sa môže jednať o zmluvu o úvere, prípadne o zmluvu o budúcej zmluve alebo o nepomenovanú zmluvu podľa § 51 OZ.

18. V súlade s ustálenou judikatúrou súdov je zrejmé, že posúdenie zmluvy o pôžičke, ako zmluvy nepomenovanej je na mieste vtedy, ak pri dohodnutom záväzku poskytnúť inej osobe finančnú čiastku, nedôjde k reálnemu odovzdaniu tejto sumy. Rozhodujúci pre posúdenie práv a povinností zmluvných strán je obsah uzatvorenej zmluvy, a nie samotné označenie zmluvy. V danom prípade ak bol dohodnutý záväzok veriteľa poskytnúť finančné plnenie druhej zmluvnej strane, viazaný na odkladaciu podmienku, je možné túto zmluvu posúdiť ako zmluvu nepomenovanú podľa § 51 OZ. Uzatvorená zmluva je tak podľa názoru súdu platná, jednotlivé práva a povinnosti zmluvných strán v zmluve boli dohodnuté jasne a zrozumiteľne bez akýchkoľvek pochybností a predmetné povinnosti vyplývajúce z týchto zmlúv - záväzky, žalobca riadne splnil.

19. Súd poukázal aj na rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Co/239/2019 zo dňa 12.03.2020, kde na strane žalobcov vystupoval E. K. a spol. proti žalovanému P. O. E., z odôvodnenia ktorého vyplýva, že súd prvej inštancie vecne správne rozhodol, keď posúdil zmluvu o pôžičke uzatvorenej medzi obchodnou spoločnosťou STEEL SLOVAKIA a.s. a P. O. E.V. zo dňa 15.01.2010 ako platnú.

20. O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1,2 CSP a nakoľko žalobca bol v konaní úspešný, priznal mu náhradu trov konania v celom rozsahu, pretože nezistil žiadne dôvody, pre ktoré by nemal priznať náhradu trov konania v zmysle § 257 CSP.

21. Proti uvedenému rozsudku podali žalovaní v zákonnej lehote odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/,d/,f/,g/ a h/ CSP a navrhli, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie a žalobu v plnom rozsahu zamietol.

22. Žalovaní vytykajú súdu prvej inštancie, že nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovanej strane, aby uskutočnila jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, jeho rozhodnutie je založené na nesprávnych skutkových zisteniach na základe vykonaných dôkazov, ku ktorým sa na pojednávaní žalovaní nemohli vyjadriť a zároveň došlo k nesprávnej aplikácii predpisov hmotného a procesného práva, čo malo za následok vydanie nedostatočne odôvodneného a vecne nesprávneho rozhodnutia. Poukázali na to, že strana konania má právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany a poukázali na to, že právny zástupca žalovaných sa v deň pojednávania márne snažil ospravedlniť telefonicky jeho neúčast' na pojednávaní zo zdravotných dôvodov, keďže je dlhodobou PN pre zlomeninu a posunutie krčných stavcov a nevedel už zabezpečiť svojim klientom iné právne zastúpenie. Žalovaní sa nemohli zúčastniť pojednávania uvedeného dňa z pracovných dôvodov. Ďalej žalovaní uviedli, že dňa 26.2.2020 doručili súdu prostredníctvom svojho právneho zástupcu vyjadrenie (vyjadrenie z 26.2.2020), v ktorom uviedli, že trvajú na svojich doterajších prednesoch a vyjadreniach a považujú žalobu za nedôvodnú v plnom rozsahu. Okrem toho uviedli, že súdy oboch stupňov (prvoinštančný súd v rozsudku zo dňa

26.1.2018, ktorý bol zrušený a Krajský súd v Košiciach v zrušujúcom uznesení) nezistili jednu pre rozhodovanie vo veci podstatnú skutočnosť, a to, že ručiteľské vyhlásenie E. K. v dohode o ručení zo dňa 15.1.2010 je neplatné a rovnako je neplatný právny úkon - vyhlásenie E. K. ako povinnej osoby, že uznáva svoj záväzok vyplývajúci z ručiteľského vyhlásenia o prevzatí ručenia z 15.1.2010, tak ako je popísaný v čl. IV a v čl. V notárskej zápisnice zo dňa 13.9.2011 č. N 137/2011. K dôvodom neplatnosti uviedli, že ručenie a uznanie záväzku sa týkalo pôžičky zo dňa 15.1.2010, pričom dlžníkom mala byť spoločnosť STEEL SLOVAKIA, a.s. Z predloženého poukazu notára na vyplatenie sumy 1.000.000 € z notárskej úschovy a príkazu na úhradu vyplýva, že suma 1.000.000 € bola vyplatená na účet, ktorý nepatrila spoločnosti STEEL SLOVAKIA, a.s., ale spoločnosti STEEL SLOVAKIA Košice, s.r.o., ktorá je iným právnym subjektom. Vzhľadom na uvedené žalovaní majú za to, že síce došlo k dohode zmluvných strán o podstatných náležitostiach zmluvy o pôžičke, ale k odovzdaniu predmetu pôžičky v zmluve o pôžičke uvedenému dlžníkovi nedošlo, preto podľa nich zmluva o pôžičke nevznikla. V čase ručiteľovho vyhlásenia tak neexistovala pohľadávka, ktorá mala byť ručením zabezpečená, z ktorého dôvodu nemohlo platne vzniknúť ani ručenie, nakoľko ručiteľský záväzok môže vzniknúť najskôr so vznikom hlavného záväzku a zaniká najneskoršie spolu so zánikom hlavného záväzku (nemôže existovať bez hlavného záväzku alebo pred ním). V tejto súvislosti zároveň poukázali na časovú chronológiu, keď peniaze boli odovzdané až po podpise ručiteľského vyhlásenia, a to úplne inému subjektu. Peniaze boli odovzdané 22.1.2010. V čase ručiteľského vyhlásenia dňa 15.1.2010 ešte žiadna pohľadávka neexistovala a voči spoločnosti STEEL SLOVAKIA, a.s. zrejme neexistuje ani doposiaľ podľa žalovaných. Ak je absolútne neplatný právny úkon, ktorým povinná osoba prevzala ručenie, v tej dobe neexistujúci dlh, tak uznaním záväzku vyplývajúceho z ručiteľského vyhlásenia bol uznaný neexistujúci záväzok, ktorý v čase uznania E. K. vlastne ani neexistoval. S týmto uznaním dlhu preto nemožno spájať účinky v zmysle § 557 Občianskeho zákonníka a je absolútne neplatný pre rozpor so zákonom. Zároveň podľa žalovaných nemohlo dôjsť k ukráteniu veriteľa, pretože k prevodu došlo na základe kúpnych zmlúv, na základe ktorých bola vyplatená kúpna cena. Zároveň žalovaní vynaložili maximálnu mieru starostlivosti v smere kontroly, listu vlastníctva v katastri nehnuteľnosti a nemali vedomosť o dlžníkových exekučných titulkoch, prípadne iných konaniach. Žalovaný v 1. rade ako nevlastný brat dlžníka nemal žiadnu vedomosť o jeho majetkových pomeroch, keďže o súkromných záležitostiach nekomunikovali a žalovaná v 2. rade sa s ním ani nestýkala. Podľa názoru žalovaných vôbec neobstojí záver, že ako blízke osoby nepreukázali v konaní náležitú starostlivosť, aby zistili nejaký úmysel dlžníka ukrátiť svojho veriteľa. Súdu vysvetlili dôvody a výšku zaplatenej primeranej kúpnej ceny, na čo súd prvej inštancie vôbec neprihliadol. Žalovaní nie sú odborníkmi na cenu predmetných nehnuteľností, ktorú vzhľadom na ich nedobry stav a potrebu ďalších investícií považovali za primeranú. Stanoviska realitných kancelárií predložené žalobcom považujú za účelové, ktoré nemohli poznať stav kupovaných nehnuteľností, a preto za irelevantné. Odvolatelia majú za to, že súd v rozhodnutí vychádzal takmer výlučne z tvrdení žalobcu a dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, pričom zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené.

23. Žalobca sa k podanému odvolaniu vyjadril písomne, pričom navrhol, aby odvolací súd rozsudok v celom rozsahu potvrdil. Poukázal na to, že skutočnosti uvedené v odvolaní žalovaní uvádzali aj v konaní pred súdom prvej inštancie a žalobca sa k nim písomne vyjadril. Súd sa s týmito skutočnosťami a námietkami zaoberal a vo svojom písomnom odôvodnení sa s nimi správne vysporiadal. Rozhodnutie je vecne správne, súd vec správne právne posúdil, nedopustil sa žiadnej procesnej chyby a rozsudok je presvedčivý a podrobne odôvodnený. Podľa názoru žalobcu finančné prostriedky žiadal dlžník obchodná spoločnosť STEEL SLOVAKIA, a.s. poskytnúť na účet svojej dcérskej spoločnosti STEEL SLOVAKIA, s.r.o. špekulatívne, a to práve z toho dôvodu, že v tom čase bol obchodná spoločnosť STEEL SLOVAKIA, a.s. voči Tatrabanke, a.s., v ktorej mala vedený účet, vysoko zadlžená. V prípade poukázania finančných prostriedkov na účet v Tatrabanke, by Tatrabanka, a.s. okamžite použila tieto finančné prostriedky v plnej výške na zníženie zadlženia spoločnosti STEEL SLOVAKIA, a.s. Aj takéto špekulatívne správanie sa voči Tatrabanke, a.s. svedčí o vopred dobre premyslenom konaní, ktoré preverujú orgány činné v trestnom konaní v prebiehajúcom trestnom konaní vedenom voči E. K., ktorý je obvinený zo spáchania obzvlášť závažného zločinu podvodu. K vyplateniu finančných prostriedkov z notárskej úschovy došlo na základe sfaľovaného potvrdenia Tatrabanky, a.s., ktoré predložil E. K. ako jediný akcionár spoločnosti STEEL SLOVAKIA, a.s. notárke. Zároveň žalobca nesúhlasí s názorom žalovaných, že v čase podpisu dohody o ručení dňa 15.1.2010 neexistovala pohľadávka a nemohlo platne vzniknúť ani ručiteľské vyhlásenie E. K.. Poukázali na možnosť vzniku v zákone neupravených zmlúv v zmysle § 51 OZ, preto i záväzok jednej strany poskytnúť plnenie druhej zmluvnej strane viazaný na odkladaciu podmienku

môže platne vzniknúť zo zmluvnej dohody strán (aj keď zmluva bola označená ako zmluva o pôžičke finančných prostriedkov). Nie je rozhodujúcim označenie zmluvy, ale rozhodujúcim je obsah, pričom i pre nepomenované zmluvy platí, že sú právnym dôvodom vzniku záväzkov v prípade, že napĺňajú základné náležitosti právnych úkonov a svojim obsahom a účelom neodporujú zákonu, neobchádzajú ho a nepriečia sa dobrým mravom (rozsudok NS ČR 25Cdo/696/2003). Vzhľadom na uvedené považujú aj úkony E. K. za platné. Povinnosťou žalovaných bolo preukázať, že vykonali činnosť smerujúcu k rozpoznaní úmyslu dlžníka ukrátiť žalobcu, ktorú by bolo možné považovať za náležitú starostlivosť, avšak z vykonaného dokazovania nevyplývala žiadna konkrétna činnosť alebo aktivita, ktorú by týmto smerom uskutočnili.

24. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd prejednal odvolanie žalovaných ako podané včas oprávnenými osobami proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov (odvolacie dôvody v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/, g/ a h/ CSP) a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné vyhovieť.

25. Rozsudok je vo výroku vecne správny, preto ho odvolací súd potvrdil v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP

26. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 22. marca 2022 o 09.50 hod v pojednávacej miestnosti č. dv. 202, II. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 16.03.2022 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ust. § 219 ods. 1,3 CSP.

27. Žalovaní v odvolaní namietajú odvolacie dôvody v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/, g/ a h/ CSP, t.j. súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (písm. b/), konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (písm. d/), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (písm. f/), zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené (písm. g/) a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (písm. h/).

28. K jednotlivým odvolacím dôvodom odvolací súd uvádza nasledovné:

29. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP je naplnený vtedy, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Tento odvolací dôvod je potrebné vykladať eurokonformne s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá predpokladá, že v tomto prípade ide o porušenie procesných práv. Ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít a ak takejto ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

30. K odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d/ CSP odvolací súd uvádza, že inou vadou sa rozumie také porušenie procesných predpisov, ktoré mohlo mať vplyv na výrok napadnutého rozhodnutia. Ide predovšetkým o porušenie procesných práv účastníka, ktoré nemožno podradiť pod ust. § 365 ods. 1 písm. a/, b/, c/ CSP, ale ich dôsledok sa mohol (nemusel) prejaviť vo výsledku konania formulovanom vo výroku súdneho rozhodnutia vo veci samej.

31. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f/ CSP je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s ust. § 191 CSP (do 30.6.2016 s ust. § 132 O.s.p.), a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy len skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov strán nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo.

32. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvej inštancie založil na chybnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kde je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán alebo ktoré vyšli najavo inak z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ust. § 192, § 193 a § 205 CSP (do 30.6.2016 z ust. § 133 až 135 O.s.p.).

33. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. g/ CSP je daný, ak zistený stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené. Prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky. Uvedený odvolací dôvod nachádza uplatnenie najmä vtedy, ak strany sporu neboli náležitým spôsobom poučené o následkoch sudcovskej koncentrácie konania.

34. K odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť alebo ak použil síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

35. Odvolací súd dospel k záveru, že tieto odvolacie dôvody nie sú naplnené.

36. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu pre náležité zistenie skutkového stavu, vykonanie ďalších dôkazov nebolo potrebné, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 191 a § 192 CSP, z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie, zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver a nebolo zistené žiadne porušenie procesných práv ani iná vada konania, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, preto odvolací súd rozsudok ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

37. Správne, podrobné, presvedčivé a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody napadnutého rozsudku, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a na tieto odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP).

38. Žalovaní v odvolaní argumentujú skutočnosťami, ktoré uvádzali už v konaní pred súdom prvej inštancie a s ktorými sa súd náležite a správne vysporiadal pri rozhodovaní daného sporu, preto ich odvolacie námietky nie sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku a neumožňujú prijať iné závery.

39. Súd svoje úvahy, ako dospel k týmto záverom, podrobne uviedol v odôvodnení napadnutého rozsudku s poukazom na zistený skutkový stav a právne predpisy, ktoré aplikoval, a preto mu nemožno vytýkať, že by jeho rozhodnutie bolo arbitrárne.

40. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku a k odvolacím námietkam žalovaných odvolací súd uvádza nasledovné :

41. Nebolo možné akceptovať námietku žalovaných o snahe ich právneho zástupcu ospravedlniť jeho neúčast' ba pojednávaní zo zdravotných dôvodov, keďže z odvolania zároveň vyplýva, že sa u právneho zástupcu jednalo o dlhodobú práceneschopnosť, z ktorého dôvodu mal právny zástupca možnosť ospravedlniť svoju neúčast' včas pred pojednávaním. Zároveň odvolací súd poukazuje na tú skutočnosť, že v odvolaní právny zástupca toto svoje tvrdenie ani nepreukázal. Žalovaní k odvolaniu nepripojili doklad osvedčujúci práceneschopnosť právneho zástupcu tak, aby bolo možné zistiť, či toto tvrdenie je pravdivé. Z spisu nevyplýva ani to, že by ospravedlnili jeho neúčast' na pojednávaní hoc aj v deň pojednávania. Zároveň v odvolaní žalovaní síce uvádzajú, že sa nemohli zúčastniť pojednávania z pracovných dôvodov, avšak ani túto skutočnosť žiadnym spôsobom neosvedčili. Z obsahu spisu nevyplýva, že by žalovaní tieto dôvody včas súdu oznámili a požiadali o odročenie pojednávania. Súd prvej inštancie teda vôbec nepochybil, ak (vzhľadom na to, že právny zástupca žalovaných mal riadne vykázané doručenie predvolania na pojednávanie) vo veci konal a rozhodol bez prítomnosti žalovaných

a ich právneho zástupcu. S poukazom na uvedené je nedôvodná námietka žalovaných, že sa nemohli na pojednávaní vyjadriť k vykonaným dôkazom.

42. Podstatou ďalších odvolacích námietok je posúdenie pasívnej vecnej legitímácie žalovaného, posúdenie námietky premlčania a tvrdená predčasnosť žaloby.

43. Otázku vecnej legitímácie súd skúma ex offio v každom štádiu konania a nedostatok aktívnej či pasívnej vecnej legitímácie bez ďalšieho vždy vedie k zamietnutiu žaloby.

44. Preskúmanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu) alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy, aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiadna zo sporových strán nenamieta (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29.6.2010 sp.zn. 2 Cdo 205/2009).

45. Pod vecnou legitímáciou, či už aktívnou alebo pasívnou sa vo všeobecnosti v sporovom konaní rozumie oprávnenie alebo povinnosť účastníkov vyplývajúce z hmotného práva. Vecnú legitímáciu má tá sporová strana, ktorej svedčí stav z hmotného práva, teda ktorá je nositeľom subjektívneho práva (aktívna vecná legitímácia) alebo nositeľom subjektívnej povinnosti vyplývajúcej z hmotného práva (pasívna vecná legitímácia), o ktorých sa v konaní rozhoduje.

46. Vecnou legitímáciou je stav vyplývajúci z hmotného práva, kedy jedna sporová strana (žalobca) je subjektom hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide a sporová strana na opačnej procesnej strane (žalovaný) je subjektom hmotnoprávnej povinnosti, je pasívne vecne legitimovaná (porovnaj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22.11.2011 č.k. III. ÚS 517/2011-9).

47. Vecná legitímácia sa na začiatku tvrdí, avšak súd žalobe vyhovie len vtedy, ak žalobca je nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia a žaluje osobu, ktorá v čase rozhodnutia súdu je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti. Rozhodujúci je teda stav ku dňu vyhlásenia rozhodnutia, preto bez právneho významu je posudzovanie vecnej legitímácie v čase začatia konania.

48. Súd prvej inštancie preto postupoval správne ak skúmal vecnú legitímáciu strán sporu, pričom dospel k správne záveru, že žalobca je aktívne legitimovaným subjektom. Neobstoí námietka žalovaných o nedostatku jeho vecnej legitímácie.

49. Predmetom konania je určenie, že predmetné zmluvy označené v žalobe sú voči žalobcovi právne neúčinné.

50. Podľa ust. § 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka, veriteľ sa môže domáhať, aby súd určil, že dlžníkove právne úkony podľa odsekov 2 až 5, ak ukracujú uspokojenie jeho vymáhateľnej pohľadávky, sú voči nemu právne neúčinné. Toto právo má veriteľ aj vtedy, ak je nárok proti dlžníkovi z jeho odporovateľného právneho úkonu už vymáhateľný alebo ak už bol uspokojený.

51. Podľa ust. § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka, odporovať možno právne úkonu, ktorý dlžník urobil v posledných troch rokoch v úmysle ukrať svojho veriteľa, ak tento úmysel musel byť druhej strane známy, a právne úkonu, ktorým bol veriteľ dlžníka ukraťený a ku ktorému došlo v posledných troch rokoch medzi dlžníkom a osobami jemu blízkymi (§ 116 a 117) alebo ktoré dlžník urobil v uvedenom čase v prospech týchto osôb s výnimkou prípadu, keď druhá strana vtedy dlžníkov úmysel ukraťiť veriteľa aj pri náležitej starostlivosti nemohla poznať.

52. Z citovaných ustanovení vyplýva, že pre úspešné uplatnenie odporovateľnosti právneho úkonu musia byť kumulatívne splnené nasledovné podmienky, z čoho vychádzal aj súd prvej inštancie: 1/ že dlžníkov právny úkon ukracuje uspokojenie žalobcovej vymáhateľnej pohľadávky, čo predpokladá existenciu vymáhateľnej pohľadávky veriteľa a právny úkon, ktorým bol veriteľ ukraťený a 2/ úmysel dlžníka ukraťiť svojho veriteľa a vedomosť o tomto úmysle (vo všeobecnosti), kde v špecifickom prípade právneho úkonu uzatvoreného medzi blízkymi osobami sa úmysel ukraťiť veriteľa predpokladá. V takom prípade osoba blízka sa môže brániť tvrdením, že o tomto úmysle nevedela a ani nemohla vedieť, hoci vyvinula náležitú starostlivosť na spoznanie tohto úmyslu dlžníka.

53. Zákon teda definuje dva druhy odporovateľných právnych úkonov, ktoré sa líšia skutkovou podstatou a dôkazným bremenom, z ktorých prvý je taký, ktorý dlžník urobil s akoukoľvek osobou v úmysle ukrátiť veriteľa, ak musel byť tento úmysel druhej strane známy (tento úmysel dlžníka a vedomosť druhej strany musí byť veriteľom tvrdeny a aj dokázaný). Druhým prípadom sú právne úkony, ktorými boli veritelia dlžníka ukrátení, ku ktorým došlo medzi dlžníkom a osobou jemu blízkou, v ktorých prípadoch zákon úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa i vedomosť blízkej osoby o existencii tohto úmyslu priamo predpokladá. V týchto prípadoch blízka osoba musí tvrdiť a preukázať, že úmysel dlžníka nemohla ani pri vynaložení náležitej starostlivosti rozpoznať (znáša dôkaznú povinnosť a dôkazné bremeno) .

54. V oboch prípadoch je však potrebné skúmať, či došlo k ukráteniu veriteľovej vymáhateľnej pohľadávky, teda skúmať splnenie dvoch základných podmienok, ktoré musia byť splnené kumulatívne: a/ existencia vymáhateľnej pohľadávky a b/ ukrátenie tejto pohľadávky v dôsledku právneho úkonu dlžníka (dlžníkove právne úkony ukracujú pohľadávku veriteľa hlavne vtedy, ak vedú k zmenšeniu majetku dlžníka, ktoré má za následok, že veriteľ nemôže dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky z majetku dlžníka, hoci, ak by týchto úkonov nebolo, bol by sa z majetku dlžníka aspoň čiastočne uspokojil, bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno o tom, že právny úkon objektívne ukracuje veriteľa znáša veriteľ). Ak nie je splnená niektorá z uvedených podmienok, t.j. ak žalobca nedisponuje vymáhateľnou pohľadávkou, alebo ak nedošlo k ukráteniu veriteľa, nemôže byť žalobca v konaní o odporovateľnosť právneho úkonu úspešný.

55. Súd prvej inštancie sa preto zameril na preskúmanie splnenia podmienok na úspešné odporovanie právneho úkonu, pričom správne uzavrel, že v preskúmanom prípade tieto podmienky splnené boli.

56. Po vrátení veci sa súd prvej inštancie v súlade s pokynmi odvolacieho súdu dôsledne zaoberal otázkou existencie vymáhateľnej pohľadávky aj posúdením či predmetnými úkonmi došlo k ukráteniu veriteľa. skúmal pri tom či došlo ku kvalifikovanému zmenšeniu majetku dlžníka, ktoré bráni uspokojeniu pohľadávky. Dospel pri tom k záverom s ktorými sa odvolací súd plne stotožňuje.

57. Nebolo možné akceptovať tvrdenie odvolateľov o tom, že nedošlo k ukráteniu veriteľa vzhľadom na vyplatenie kúpnej ceny, keďže z vykonaného dokazovania vyplynulo, že táto nebola primeraná s poukazom na stanoviská realitných kancelárií a skutočnosti vyplývajúce z úverových zmlúv. V tejto súvislosti žalovaní neunesli dôkazné bremeno, pokiaľ tvrdia, že cena je primeraná s poukazom na stav nehnuteľnosti, keď mali možnosť napríklad predložiť znalecký posudok alebo odborné stanovisko na preukázanie tohto svojho tvrdenia, avšak neučinili tak.

58. Súd správne vyhodnotil kúpne ceny v prípade obidvoch kúpnych zmlúv, ako neprimerané, nielen s poukazom na stanoviská realitných kancelárií, ale najmä vzhľadom na skutočnosti vyplývajúce z úverových zmlúv, ktoré uzatvorili žalovaní so Slovenskou sporiteľňou a s VÚB, pričom úvery boli zabezpečené zriadením záložného práva výlučne k nehnuteľnostiam, ktoré sú predmetom tohto konania, teda bytu, ktorý bol v roku 2010 ohodnotený minimálne sumou 54.900 € a bytu a pozemku ohodnotených v roku 2013 na sumu 84.700 €.

59. Rovnako v konaní nebolo preukázané, že pohľadávku by bolo možné uspokojiť z iného majetku dlžníka, keďže, tak ako na to poukázal súd prvej inštancie, zo zápisnice z prvej schôdze veriteľov úpadcov STEEL SLOVAKIA, a.s. (sp.zn. 31K/49/2013) vyplýva, že pohľadávka žalobcu vo výške 1.565.342 € vzhľadom na záložné právo k nehnuteľnostiam úpadcu nebude vôbec uspokojená, keďže ako veriteľ v prvom rade vystupuje TATRA BANKA, a.s. (pohľadávka v celkovej výške 3.984.272,30 €).

60. Žalovaní poukazujú na svoje vyjadrenie zo dňa 26.2.2020 a námietky týkajúce sa neplatnosti ručiteľského vyhlásenia E. K. zo dňa 15.1.2010, ako aj neplatnosti vyhlásenia E. K. v notárskej zápisnici zo dňa 13.9.2011. Odvolací súd má za to, že s týmito tvrdeniami sa súd prvej inštancie vo svojom odôvodnení riadne vysporiadal a z obsahu odôvodnenia vyplývajú úvahy, ktorými sa súd riadil a na základe ktorých dospel k záveru o tom, že ručiteľské vyhlásenie zo dňa 15.1.2010 aj vyhlásenie v notárskej zápisnici zo dňa 13.9.2011 sú platnými právnymi úkonmi.

61. Súd prvej inštancie pritom správne uzavrel, že suma 1.000.000 € bola vyplatená spoločnosti STEEL SLOVAKIA, a.s., čom bola spísaná notárska zápisnica (o odovzdaní peňazí z notárskej

úschovy). Dňa 22.1.2010 č. N 13/2010 za účasti predsedu predstavenstva obchodnej spoločnosti STEEL SLOVAKIA, a.s. A.. Z. N.. Finančné prostriedky boli vyplatené na účet uvedený dlžníkom teda predsedom predstavenstva obchodnej spoločnosti STEEL SLOVAKIA, a.s. a zároveň v zápisnici spoločnosť STEEL SLOVAKIA, a.s. výslovne prevzatie prostriedkov potvrdila. Správny je aj poukaz súdu prvej inštancie na tú skutočnosť, že spoločnosť STEEL SLOVAKIA Košice s.r.o. bola dcérskou spoločnosťou obchodnej spoločnosti STEEL SLOVAKIA, a.s.

62. Odvolací súd sa s vyššie uvedenými úvahami a závermi súdu prvej inštancie plne stotožňuje a poukazuje aj na tú skutočnosť, že účet označený dlžníkom, t.j. spoločnosťou STEEL SLOVAKIA, a.s. ako účet, na ktorej majú byť vyplatené peňažné prostriedky, je potrebné považovať iba za miesto plnenia. Preto aj v prípade, že sa jednalo o účet dcérskej spoločnosti STEEL SLOVAKIA Košice, s.r.o. vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti je nevyhnutné považovať toto plnenie za plnenie v prospech spoločnosti STEEL SLOVAKIA, a.s.

63. V zmysle Civilného sporového poriadku bremeno tvrdenia spočíva v tom, že účastník, ktorý má povinnosť tvrdenia nesie tiež zodpovednosť za to, že sa súd skutočnú potrebnú skutočnosť dozvie. Ak toto bremeno neunesie, prejaví sa to z jeho strany negatívne na výsledku sporu. Dôkazná povinnosť je povinnosť účastníka označiť dôkazné prostriedky k preukázaniu tvrdených skutočností. Táto povinnosť je sprevádzaná inštitútom dôkazného bremena spočívajúceho v povinnosti dokazovať skutkové okolnosti predpokladané právnu normou na základe ktorej účastník uplatňuje deklarované právo. Pokiaľ sa mu to nepodarí a dôkazné bremeno neunesie, prejaví sa to v procesnej rovine v podobe neúspechu v spore. Dôkazné bremeno vždy zaťažuje toho účastníka, ktorý má v konečnej fáze procesu dokázať pravdivosť určitého tvrdenia, ktorým odôvodňuje svoj návrh prednesený súdu. V civilnom procese ďalej platí aj tzv. prejednáca zásada. Vo všeobecnosti podľa tejto zásady je záležitosťou procesných strán, aké predložia skutkové podklady vrátane dôkazov. Tvrdiť skutočnosti rozhodujúce pre posúdenie veci a navrhovať dôkazy tieto skutočnosti podporujúce je tak výlučne vecou účastníkov konania a každá zo strán nesie procesnú zodpovednosť za to, že svojimi tvrdeniami vnesie do procesu skutkový materiál, ktorý bude v súlade s jej procesnými záujmami. Úspech v spore je možný len za náležitej podpory legitímnosti nároku prostredníctvom dôkazov, ktoré strany predložia. Súd je oprávnený zložiť rozhodnutie na skutočnostiach predložených procesnými stranami, a to čo strany nepredložia nemôže brať za základ pre svoje rozhodovanie. Účastníkom konania teda hrozí, pri nesplnení dôkaznej povinnosti a pri neunesení dôkazného bremena opierajúc sa o pravidlo „iden este non este aut non probari“ (čo nie je dokázané, neexistuje) nepriaznivé rozhodnutie vo veci samej. Dôkazné bremeno je teda inštitútom procesného práva, ktoré stíha toho účastníka, v ktorého záujme je, aby určitá skutočnosť rozhodná podľa hmotného práva a účastníkom tvrdená, bola v konaní skutočne preukázaná. Na základe vykonaného dokazovania má súd za to, že žalobca preukázal pravdivosť svojich tvrdení.

64. Je potrebné zdôrazniť, že v dôsledku existencie vyššie uvedenej notárskej zápisnice (osvedčujúcej prevzatie finančných prostriedkov spoločnosťou STEEL SLOVAKIA a.s.) došlo k preneseniu dôkazného bremena na žalovanú, aby preukázala opak toho, čo sa v nej osvedčuje alebo potvrdzuje.

65. Podľa § 205 CSP listiny vydané orgánmi verejnej moci v medziach ich právomoci, ako aj listiny, ktoré sú osobitným predpisom vyhlásené za verejné, potvrdzujú pravdivosť toho, čo sa v nich osvedčuje alebo potvrdzuje, ak nie je dokázaný opak.

66. Delenie listín na súkromné a verejné má svoj význam z hľadiska ich dôkaznej sily, pretože verejné listiny potvrdzujú pravdivosť toho, čo je v nich uvedené, ak nie je dokázaný opak. To znamená, že na verejnú listinu sa hľadí ako na správnu a pravdivú, ak protistrana nespochybní jej obsah a ten, kto pravdivosť verejnej listiny spochybňuje potom dôkazné bremeno a musí vierohodne dokázať, že uvádzané údaje a skutočnosti nie sú pravdivé (uznesenie NS SR sp.zn. 4Cdo/13/2009). Pokiaľ niekto tvrdí opak toho, čo je v notárskej zápisnici uvedené, je povinný uniesť dôkazné bremeno vo vzťahu k tomuto tvrdeniu (uznesenie NS SR sp.zn. 10Sžd/20/2011).

67. Zároveň uznanie dlhu ako samostatný zabezpečovací inštitút zakladá vyvrátiteľnú právnu domnienku o existencii dlhu v dobe uznania. Zakladá sa ním teda právna domnienka, že dlh v čase jeho uznania existoval, ktorá je však vyvrátiteľná dôkazom opaku. Procesným dôsledkom uznania dlhu je presun dôkazného bremena z veriteľa na dlžníka. Veriteľ má tak v prípade sporu uľahčenú pozíciu tým, že

nemusi preukazovať vznik dlhu a jeho výšku v čase uznania (podobne rozhodnutie NS ČR sp.zn. 26 Cdo 2425/2002).

68. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd má za to, že aj v tomto prípade notárska zápisnica, ako verejná listina potvrdzovala pravdivosť toho, čo je v nej uvedené iba dovtedy, kým nebol dokázaný opak, teda, kým protistrana (žalovaní v 1. a 2. rade) nespochybnila jej obsah. V danom prípade žalovaní obsah verejnej listiny spochybnili avšak neunesli dôkazné bremeno na preukázanie opaku skutočností uvedených v tejto notárskej zápisnici.

69. Súd prvej inštancie sa dôsledne vysporiadal aj s námietkami týkajúcimi sa tvrdenej neexistencie pohľadávky v čase ručiteľského vyhlásenia E. K., keď správne poukázal na tú skutočnosť, že zabezpečiť ručením je možné aj pohľadávku, ktorá vznikne v budúcnosti, alebo ktorej vznik závisí od splnenia podmienky. Preto aj keď nedošlo ihneď k odovzdaniu predmetu pôžičky, nie je možné hovoriť o neplatnom právnom úkone, a to aj s poukazom na možnosť považovať uvedenú zmluvu za nepomenovanú zmluvu podľa § 51 OZ. Správne pritom poukázal na judikatúru súdov, v zmysle ktorej k posúdeniu zmluvy o pôžičke ako zmluvy nepomenovanej dochádza najmä vtedy, ak pri dohodnutom záväzku poskytnúť inej osobe finančnú čiastku nedôjde k reálnemu odovzdaniu tejto sumy (pričom pre posúdenie nie je relevantné označenie zmluvy).

70. V tejto súvislosti súd prvej inštancie správne poukázal na rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Co/239/2019 zo dňa 12.3.2020, kde predmetom konania bola neplatnosť niektorých ustanovení zmluvy o pôžičke a záložnej zmluvy uzatvorených medzi E. K. a spol. proti žalovanému P. O. E.. V uvedenom konaní E. K., okrem iného tvrdil, že zmluva o pôžičke je absolútne neplatným právnym úkonom (zmluva o pôžičke zo dňa 15.1.2010, predmetom ktorej mala byť suma 1.000.000 € a uzatvorená bola so spoločnosťou STEEL SLOVAKIA, a.s., t.j. predmetná zmluva) práve z dôvodu, že peniaze boli odovzdané až 7 dní po podpise zmluvy o pôžičke, a to inému právnemu subjektu a nie dlžníkovi zo zmluvy o pôžičke. V uvedenom konaní bola žaloba zamietnutá a krajský súd považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie za vecne správne, pokiaľ posúdil zmluvu o pôžičke uzatvorenú medzi obchodnou spoločnosťou STEEL SLOVAKIA, a.s. a P. O. E. dňa 15.1.2010 ako platnú.

71. S poukazom na uvedené odvolací súd považuje ručiteľské vyhlásenie aj uznanie záväzku zo strany E. K. za platné právne úkony.

72. Rovnako žalovaní nepreukázali, že by vyvinuli náležitú starostlivosť tak, aby rozpoznali úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa, pričom dôkazné bremeno tu zaťažuje práve žalovaných, nakoľko úmysel veriteľa ukrátiť dlžníka sa v prípade, že sa jedná o právny úkon uskutočnený medzi dlžníkom a osobami jemu blízkymi zo zákona predpokladá.

73. Zo všetkých uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v celom rozsahu potvrdil.

74. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1,2 CSP. Žalovaní neboli v odvolacom konaní úspešní, preto nemajú právo na náhradu trov odvolacieho konania. Takéto právo vzniklo úspešnému žalobcovi, preto odvolací súd rozhodol tak, ako je to uvedené v enunciate tohto rozsudku.

75. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 1 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).